

Lieve mensen, gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Albert Einstein heeft gezegd:

Er zijn twee manieren om te leven:

doen alsof niets een wonder is en doen alsof alles een wonder is.

En – zei hij daar achteraan: Ik geloof in de laatste manier.

Doen alsof alles een wonder is. Leven in verwondering. Dat begint met je ogen. Goed kijken. Verder kijken. Niet alles vanzelfsprekend vinden. Wie goed kijkt, zal zich verwonderen, geraakt worden door wat mooi en goed is. Maar dat niet alleen.

Wie goed kijkt, is soms ook verbijsterd. Je ziet die kinderen in Oekraïne, je hoort wat ze beschrijven maar ook de angst en het verdriet wat eronder zit. Je beseft hoe onvoorstelbaar verschrikkelijk dat is. Verbijsterend dat zoiets gebeurt, dat mensen dit elkaar aandoen. Je bent geschokt. En wie goed kijkt, blijft zich verbazen. Je ziet iets en je vraagt je af: hoe kan dat? Waarom reageert iemand zo? Hoe kan het dat niemand dit gevaar heeft gezien? Wat betekent dat? Wat moet ik hiervan denken? Ik begrijp het niet. Je bent in verwarring.

Verbazing, Verbijstering, Verwondering. In de taal van de bijbel is dat allemaal hetzelfde woord. Het hoort bij elkaar. Het heeft allemaal te maken met: verder kijken. Niets is vanzelfsprekend. Als we het vandaag hebben over verwondering doen verbazing en verbijstering ook mee. Het gaat niet alleen over wat mooi en goed is. Het gaat over alles wat je overkomt als je niet leeft op de automatische piloot, maar kijkt met de ogen van je hart.

Vanavond kijken we met de ogen van je hart naar het kerstevangelie. Komt verwondert u hier mensen! Dat gaat niet vanzelf, zeker niet als je het verhaal al heel vaak gehoord hebt. Toch gaan we het proberen, opnieuw je laten raken door het wonder: God zelf is onder ons komen wonen, dichtbij: een kind in een voerbak.

Dat doet God, omdat Hij van ons houdt. Daar begint de verwondering: God houdt van ons. Hij reikt ons de hand en komt heel dichtbij. Hoe is het mogelijk dat God ons niet allang heeft opgegeven? God had kunnen denken: ze zoeken het maar uit! Hij heeft ons de aarde toevertrouwd. En wij plegen roofoverval terwijl anderen niets hebben. Hij geeft ons aan elkaar als mensen om samen te leven. Maar wij maken er een strijd van: wie is er beter, sterker, aardiger, belangrijker... Zelf vinden we het echt niet allemaal OK, en toch lukt het ons maar af en toe om het beter te doen. Je zou de moed opgeven... Maar God houdt van ons.

Niet van de opgepoetste versie van ons. Maar gewoon, van ons, zoals we echt zijn, met de goede bedoelingen en de mooie plannen en met de butsen en deuken, inclusief onze overgevoeligheden en oogkleppen.

Kerst is de tijd om je daarover te verwonderen: God houdt van ons en komt naar ons toe. Ook als wij Hem kwijt zijn, op afstand van Hem terecht zijn gekomen, zoekt Hij ons op, daar waar wij zijn.

En dat is niet het enige om je over te verwonderen dat God ons niet in de steek laat maar redt. Het is ook heel bijzonder hoe God ons redt.

God komt niet als een sterke interim-manager de boel hier reorganiseren. Soms zou je dat wel willen. Even stevig de bezem erdoor in de wereld, in Den Haag en ook in Zoetermeer denk ik. En ik weet wel wie er dan moeten verdwijnen en dan maar hopen dat God daar hetzelfde over denkt... Eigenlijk voel je al aan dat dat geen vrede gaat brengen.

De liefde van God komt op een andere manier ons toe. God geeft ons zijn Zoon, een kind in een voerbak. Ik kijk even met een scheef oogje naar dat lied 'Komt verwondert u hier mensen (LB 478 vs.1).'

ziet dit nieuwgeboren kind

Hoe vreemd het eigenlijk is dat de Redder die God ons geeft
zo klein, zo kwetsbaar is: een kind.

ziet, die 't woord is, zonder spreken,

Het kind is het woord, een mooie Bijbelse uitdrukking
voor Christus die al voor alle tijden bij God woonde. Maar het kind praat niet.

ziet, die vorst is, zonder pracht,

Het kind is een vorst. Engelen uit de hemel kondigen zijn geboorte aan.
Groots. Maar Hij ligt in een voerbak.

ziet, die 't al is, in gebreken

Het kind is het al, alles, is God zelf die bij ons woont.
En tegelijk is het zo gebrekkig allemaal, zo kwetsbaar.

ziet die 't licht is in de nacht

Het kind betekent licht, Hij wordt licht van de wereld genoemd.
En toch is het nacht. Toen en ook vandaag op zoveel plekken.

ziet die 't goed is, dat zo zoet is, wordt verstoten wordt veracht

Het kind is goed, het beste en liefste dat God ons geeft.
Maar we weten dat de mensen, dat wij die liefde niet aan konden.
Het kind van Bethlehem zal sterven aan een kruis.

Hoe is het mogelijk? Je blijft je verbazen!

En toch zijn er op dit moment overal op de wereld mensen samen gekomen om te vieren dat Hij het licht is de nacht. Het licht dat schijnt in de duisternis. En de duisternis heeft dat licht niet in haar macht gekregen. Ook al leek het daar wel op. Het licht overwint.

Soms denk ik: is het niet naïef dat we ons samen hierover verwonderen? Waarom zou je je ziel en zaligheid verbinden aan een kind in de kribbe? Zouden we ons niet beter aan die andere mogelijkheid van Einstein kunnen houden? Doen alsof niets een wonder is...

Dat getuigt toch van veel meer realiteitszin?! Waarom zou je je verwonderen? Ik heb voor de nuchtere nadenkers onder u een verrassing. Het is helemaal niet zo onredelijk om je te verwonderen. Ap Dijksterhuis, Hoogleraar sociale psychologie aan de Radbouduniversiteit, heeft over verwondering nagedacht. In één van zijn boeken noemt hij maar liefst zes gunstige gevolgen van leven in verwondering. Het gaat bij hem trouwens niet over christelijk geloof, maar over verwondering in het algemeen. En dat blijkt verrassend goed te passen bij een leefstijl die geïnspireerd is op geloof.

1. Verwondering leidt tot minder materialisme.

Is dat omdat je achter de dingen kijkt, de diepte in in plaats van veel? Kind in een voerbak, in een stal, omdat daar toevallig plaats was.

2. Verwondering leidt tot minder haast.

Als je stil staat bij dat wat echt, puur, eenvoudig, bijzonder is, dan komt er een zekere rust in je leven. De herders waren met haast op zoek gegaan naar het kind, maar toen ze Hem gevonden hadden was die haast weg. Ze gingen terug naar hun kudde terwijl ze God loofden.

3. Verwondering maakt je behulpzaam.

Wie open staat voor wat mooi en goed is, wordt ook gevoelig voor nood en verdriet van een ander. Je wilt wat doen. Je gaat helpen.

4. Verwondering maakt bescheiden.

Je verwondert je over iets wat buiten jezelf is, iets wat groter is dan jezelf. Als je je verwondert over Gods liefde in dat kind in de kribbe, dan draait de wereld niet meer om jou, om wat jij allemaal kan en wil en nodig hebt. Verwondering helpt ons om de goede plek in te nemen in het leven.

5. Verwondering geeft je het gevoel dat je heel veel tijd hebt.

Misschien wel omdat je beseft dat het NU gebeurt. En nu ben je hier. Dat is waar je zijn moet. Vroeger is geweest. En later, dat komt nog.

6. En als klap op de vuurpijl:

Het is wetenschappelijk bewezen dat verwondering leidt tot meer geluk. Wij zijn vanavond hier in de kerk samengekomen. Is het geluk wat we zoeken?

We zijn hier samen om in de harde wereld waarin we leven, om met dat wat ons dwars zit, verdriet doet, angst aanjaagt, hoop te krijgen, een beetje houvast, om het vol te houden. Verwondering over God die zo dichtbij gekomen is, dat helpt ons daarbij.

Gods liefde komt tot ons in het meest tere kwetsbare lieve wat we kennen: een pasgeboren kind. Je hoeft niet bang te zijn. Hij is bij ons, dichtbij.

En het doet wat met ons: dat kind. Als je een klein kindje ziet, praat je met een andere stem, worden je gebaren kleiner en wil je zorgen, koesteren. Mooi als we dat meenemen van hier, iets van die zachtheid.

Je kunt leven alsof niets een wonder is. Maar ik geloof dat we geroepen zijn om verder te kijken, in verbijstering en verbazing. Maar gelukkig ook in verwondering, om de liefde van God. Hij is bij je, in het kind in de voerbak, het kind dat de hemel in zijn hart bewaart.

Amen.